

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قواعد و آیین میانجیگری مرکز داوری اتاق بازرگانی ایران

ماده ۱- مقررات مقدماتی و تعاریف

۱- کلیه اشخاصی که اهلیت اقامه‌ی دعوا دارند می‌توانند اختلافات خود را به میانجیگری مطابق این قواعد ارجاع کنند.

۲- میانجیگری یکی از روش‌های حل و فصل اختلافات است که به موجب آن شخص ثالث بیطرف (میانجی)، طرفین را در حل اختلافاتشان یاری و مساعدت کرده و پیشنهادهای در مورد حل و فصل اختلاف ارائه می‌کند.

۳- میانجیگری مشتمل بر تکنیک‌ها و روش‌های گوناگون است که با توافق طرفین و میانجی انتخاب می‌شود و در صورت عدم توافق بین طرفین، میانجی روش مناسب را انتخاب و اجرا می‌کند.

۴- در صورت تراضی طرفین اختلاف بر ارجاع موضوع به میانجیگری مرکز داوری اتاق بازرگانی (مرکز)، رسیدگی مطابق این قواعد صورت می‌گیرد. صرف ارجاع موضوع اختلاف به میانجیگری مرکز، به منزله‌ی قبول این قواعد توسط طرفین اختلاف و میانجی منتخب است.

۵- منظور از "میانجی" یک نفر میانجی یا هیئت میانجی‌ها است.

۶- مراجعه به مرکز داوری جهت استفاده از خدمات آن برای حل و فصل اختلافات از طریق میانجیگری، مستلزم پرداخت هزینه‌های مربوطه مطابق با ماده ۶ این قواعد می‌باشد.

۷- اصطلاح "جریان رسیدگی" یا "جریان میانجیگری" در این قواعد، شامل جریانی است که با شروع میانجیگری آغاز و با خاتمه‌ی آن مطابق این قواعد پایان می‌پذیرد.

۸- در صورت نیاز، طرفین می‌توانند در خصوص قواعد حقوقی حاکم بر جریان میانجیگری توافق کنند و میانجی مکلف است قواعد حقوقی یا قانون منتخب طرفین را اعمال کند. در صورتی که طرفین قانون حاکم را انتخاب نکرده باشند و در صورتیکه لازم باشد میانجی طبق قواعد حل تعارضی که خود مناسب تشخیص دهد، قانون مناسب را تعیین و مطابق آن میانجیگری خواهد کرد و در هر حال، عرف تجاری ذیربط و مفاد قرارداد ذیربط را ملحوظ خواهد نمود.

۹- طرفین اختلاف می‌توانند بر تغییر و یا اصلاح بخشی از مفاد این قواعد توافق نمایند. لکن پس از نصب یا تایید میانجی، هرگونه توافق بر تغییر یا اصلاح این قواعد، مشروط به موافقت میانجی خواهد بود. مرکز می‌تواند در صورت تشخیص مغایرت این تغییرات با روح قواعد یا رویه مرکز، از شروع یا ادامه‌ی فرآیند خودداری نماید.

ماده ۲ - شروع میانجیگری در صورت وجود موافقتنامه قبلی برای ارجاع اختلاف به میانجیگری

۱- در صورت وجود موافقتنامه قبلی بین طرفین مبنی بر ارجاع اختلافات خود به میانجیگری، متقاضی میانجیگری می‌تواند درخواست کتبی خود را (درخواست) مطابق قواعد تکمیل و به دبیرخانه‌ی مرکز ارائه نماید. این درخواست باید مشتمل بر موارد زیر باشد:

الف: اسامی و نشانی طرفین، شماره تماس، نامبر، ایمیل و هرگونه جزئیات مربوط به امکان برقراری تماس با طرفین اختلاف و نمایندگان آنها و نیز مشخصات و نشانی اشخاصی که طرفین قصد دارند از آنان برای حضور در میانجیگری دعوت بعمل آوردند.

ب: توضیح درباره موضوع اختلاف و در صورت امکان، تعیین خواسته و مبلغ آن، مگر آنکه خواسته غیرمالی باشد.

پ: تصویر قرارداد اصلی و موافقتنامه ای که به موجب آن میانجیگری درخواست شده است.

ت: ذکر هرگونه توافقی در خصوص تکنیک‌ها و شیوه‌های حل اختلاف با میانجیگری و یا در نبود چنین توافقی، پیشنهاد تکنیک یا شیوه‌ی میانجیگری.

ث: پیشنهاد و معرفی میانجی و تعداد آنها (در صورت تعدد) و در نبود آن، ذکر هرگونه توافق طرفین در مورد ویژگی‌های میانجی که باید توسط مرکز انتخاب شود.

ج: ذکر هرگونه توافق در خصوص مدت، زبان و در صورت لزوم محل انجام میانجیگری و در نبود چنین توافقی، هرگونه پیشنهادی در باره این موارد.

۲- طرف/طرفین اختلاف موظفند هنگام ثبت درخواست، هزینه‌های ثبت درخواست را مطابق با آیین‌نامه هزینه‌های میانجیگری پیوست قواعد پردازند در غیر اینصورت، اثری بر درخواست میانجیگری مترتب نخواهد بود.

۳- کلیه‌ی اوراق و مکاتبات توسط دبیرخانه‌ی مرکز ابلاغ و پیگیری می‌شود، مگر اینکه طرفین طریق دیگری برای ابلاغ اوراق تعیین کرده باشند. بهر حال طرفین و میانجی مکلف اند هرگونه مکاتبه با یکدیگر را از طریق مرکز انجام دهند.

۴- در صورت توافق قبلی طرفین بر ارجاع اختلاف به میانجیگری، تاریخ دریافت درخواست همراه با هزینه‌های ثبت آن توسط مرکز، تاریخ شروع میانجیگری محسوب می‌شود.

ماده ۳- شروع میانجیگری در صورت عدم توافق قبلی بر ارجاع اختلاف به میانجیگری

۱- در صورت نبود توافق قبلی بین طرفین مبنی بر ارجاع اختلافات خود به میانجیگری طبق این قواعد، متقاضی میانجیگری می‌تواند درخواست کتبی خود را به مرکز ارائه دهد. درخواست باید شامل اطلاعات مذکور در بندهای الف، ب، ت،

ث و ج ماده ۲(۱) بالا باشد. مرکز به محض دریافت درخواست مذکور، طرف‌های دعوا را از وجود چنین پیشنهادی آگاه مینماید و مدت معقولی را برای اظهار نظر آنها در قبول یا رد پیشنهاد متقاضی تعیین می‌کند. در صورتیکه طرف مقابل با پیشنهاد متقاضی مبنی بر میانجیگری توسط مرکز موافقت کند، میانجیگری مطابق قواعد انجام خواهد شد.

۲- در صورت حصول توافق طرفین بر ارجاع حل و فصل اختلافات خود به قواعد، میانجیگری از تاریخی آغاز می‌شود که مرکز تأییدیه‌ی کتبی دال بر حصول این توافق را برای طرفین ارسال کند و هزینه ثبت را دریافت کند.

۳- در صورتی که طرفین ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ وصول درخواست میانجیگری و یا ظرف مدتی که توسط مرکز تعیین شده است، در خصوص ارجاع اختلافات خود به قواعد به توافق نرسند و یا در صورتی که طرف مقابل پاسخی به دبیرخانه مرکز ندهد، پیشنهاد میانجیگری متقاضی منتفی می‌شود و دبیرخانه مرکز این موضوع را به صورت کتبی به اطلاع طرفین می‌رساند.

ماده ۴ - مکان و زبان میانجیگری

۱- در صورتی که در خصوص محل انجام میانجیگری توافقی بین طرفین وجود نداشته باشد، مرکز محل میانجیگری را تعیین

می‌نماید. پس از نصب و یا تایید میانجی، این وظیفه به وی محول خواهد شد که با مشورت با مرکز تصمیم‌گیری نماید.

۲- در صورتیکه در خصوص زبان میانجیگری توافقی بین طرفین وجود نداشته باشد، مرکز زبان مورد استفاده در میانجیگری را تعیین می‌نماید. پس از نصب یا تایید میانجی، این وظیفه به وی محول خواهد شد که با مشورت با مرکز تصمیم‌گیری نماید.

ماده ۵ - نصب میانجی

۱- طرفین می‌توانند مشترکاً یک نفر میانجی یا هیئت سه نفره میانجی انتخاب و جهت تایید، وی را به مرکز معرفی کنند.

۲- در صورت تعدد میانجی، هر یک از طرفین می‌تواند یک نفر را انتخاب و معرفی کند و رئیس هیئت میانجیگری توسط طرفین یا با موافقت ایشان، توسط دو نفر میانجی تعیین خواهد شد. مرکز میانجی طرف ممتنع یا میانجی مشترک یا رئیس هیئت میانجیگری معرفی شده توسط طرفین را پس از بررسی‌های لازم، حسب مورد تأیید و یا نصب می‌کند.

۳- در صورتیکه هر یک از طرفین از معرفی میانجی امتناع ورزد، نیز در صورتیکه طرفین ظرف مدتی که مرکز تعیین می‌کند در خصوص انتخاب میانجی مشترک یا رئیس هیئت میانجیگری به

توافق نرسند، مرکز میانجی یا رئیس هیئت میانجیگری را منصوب خواهد کرد.

۴- میانجی منتخب یا منصوب موظف است پیش از شروع به کار، اعلامیه ای مبنی بر قبول میانجیگری، در دسترس بودن، بیطرفی و استقلال خود را امضا و به دبیرخانه مرکز تسلیم کند. همچنین میانجی موظف است در ابتدای نصب یا در جریان رسیدگی، مرکز و طرفین را از هرگونه اوضاع و احوال یا شرایطی که ممکن است استقلال و بیطرفی وی را در نزد طرفین با تردید معقول مواجه کند، کتباً آگاه نماید. مرکز اطلاعات مذکور را در اختیار طرفین قرار داده و مهلتی نیز جهت اظهار نظر آنها در این خصوص تعیین می کند.

۵- در صورتی که هریک از طرفین ایراد موجهی به استقلال یا بیطرفی یا سایر خصوصیات میانجی داشته باشد، می تواند ظرف مدت ۱۰ روز دلایل اعتراض خود را کتباً به اطلاع مرکز و سایر اطراف اختلاف و میانجی برساند. مرکز پس از بررسی دلایل اعتراض، در خصوص موضوع اعلام نظر می کند و نظر مرکز قطعی است.

۶- در مواردی که نصب میانجی بر عهده مرکز است، در صورت ضرورت مرکز می تواند بیش از یک میانجی برای طرفین منصوب کند.

۷- مرکز هنگام نصب میانجی یا رئیس هیئت میانجیگری باید خصوصیات مورد توافق طرفین و همچنین خصوصیات ویژگی‌های میانجی از قبیل ملیت، مهارت‌های زبانی، خصوصیات حرفه‌ای، تجربه، امکان دسترسی و توانایی اداره میانجیگری مطابق این قواعد را در نظر بگیرد.

ماده ۶ - هزینه و حق الزحمه

۱- مراجعه به مرکز داوری و استفاده از خدمات میانجیگری آن، موکول به پرداخت هزینه میانجیگری (به شرح آیین‌نامه هزینه‌های میانجیگری) می‌باشد.

۲- پس از وصول درخواست میانجیگری، دبیرخانه مرکز با توجه به مبلغ و نوع خواسته، پیش پرداخت هزینه‌های میانجیگری را طبق آیین‌نامه هزینه‌های میانجیگری تعیین و به طرفین ابلاغ می‌کند. متقاضی میانجیگری موظف است ظرف مهلت ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ، مبلغی را که مرکز تعیین می‌کند (پیش پرداخت هزینه‌ها) بپردازد. این مبلغ بابت سهم متقاضی از هزینه‌های قطعی میانجیگری که مرکز در پایان رسیدگی تعیین و به طرفین ابلاغ خواهد کرد، منظور و کسر خواهد شد.

۳- به درخواست میانجیگری که هزینه‌های آن پرداخت نشده باشد، ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۴- مرکز می‌تواند هزینه‌های میانجیگری را با توجه به تغییر مبلغ و نوع خواسته در طول میانجیگری تعدیل کند. این تعدیل ممکن است متضمن افزایش یا کاهش هزینه‌های میانجیگری باشد.

۵- در مواردی که علاوه بر ادعای اصلی، ادعای متقابل هم طرح شده باشد، هزینه‌های میانجیگری بابت هر یک از دعاوی اصلی و متقابل جداگانه تعیین خواهد شد. در اینصورت هر طرف باید هزینه‌های مربوط به ادعای خود را به دبیرخانه مرکز بپردازد.

۶- در صورتی که طرفین بر توقف میانجیگری توافق کنند، هزینه میانجیگری تا ۷۰٪ هزینه‌های قطعی میانجیگری خواهد بود و مازاد آن در صورتی که پرداخت شده باشد، مسترد خواهد شد. معذک دبیرکل مرکز می‌تواند متناسب با مرحله ای که میانجیگری با توافق طرفین متوقف شده و نیز میزان خدمات مرکز و نیز حجم کاری که میانجی انجام داده، مبلغ مذکور را کاهش یا افزایش دهد.

۷- پیش از اظهار نظر میانجی، مرکز هزینه‌های قطعی میانجیگری را با لحاظ حجم امور محقق شده و مرحله رسیدگی تعیین نموده و به طرفین اطلاع می‌دهد تا تسویه کنند. در هر حال، امضای نظریه میانجی و ابلاغ آن به طرفین، موکول به پرداخت و تسویه هزینه‌ها است.

۸- دبیر کل می‌تواند هزینه‌های میانجیگری را مطابق آنچه در ماده ۲ آیین‌نامه هزینه‌های میانجی‌گری مقرر شده تخفیف دهد.

۹- پرداخت هزینه‌های میانجیگری بالمناصفه بر عهده‌ی طرفین است، مگر در صورتی که طرفین کتبا طور دیگری توافق کرده باشند. در صورتی که یکی از طرفین از پرداخت سهم هزینه‌های خود امتناع کند، طرف دیگر می‌تواند جهت جلوگیری از توقف جریان میانجیگری سهم طرف مقابل را پرداخت نماید و در غیر اینصورت میانجیگری تا زمان پرداخت هزینه‌ها متوقف می‌شود.

۱۰- در مورد سایر هزینه‌ها و مخارج میانجیگری از قبیل هزینه‌های وکیل، مشاور، کارشناس و هزینه سفر و غیره و هر یک از طرفین مسئول پرداخت هزینه‌ها و مخارج خود است.

ماده ۷- اداره‌ی جریان میانجیگری

۱- میانجی و طرفین اختلاف می‌توانند در موارد لزوم، در خصوص نحوه انجام، تکنیک یا شیوه مقتضی برای حل و فصل اختلافات از طریق میانجیگری حداکثر ظرف ۱۰ روز از تاریخ شروع میانجیگری توافق نموده، مرکز و میانجی را از این موضوع مطلع نماید.

۲- در صورتیکه در مورد تکنیک‌ها و شیوه میانجیگری بین طرفین توافقی حاصل نشود، میانجی شیوه رسیدگی مناسب را به موجب اطلاعیه کتبی تعیین و به اطلاع طرفین و مرکز می‌رساند.

۳- میانجی در حدود خواسته‌ی طرفین رسیدگی کرده و موظف است بر اساس اظهارات و مستندات و نیز طبع موضوع اختلاف و عرف مورد عمل، اتخاذ تصمیم کند و ظرف مدت مقرر نظرات و پیشنهادات خود را برای حل و فصل موضوع اختلاف کتباً به طرفین و مرکز اعلام نماید. نظرات و پیشنهادات میانجی الزام آور نیست، مگر طرفین طور دیگری تراضی نمایند.

۴- در صورتی که در زمان تکمیل و ارائه‌ی درخواست میانجیگری مطابق قواعد، امکان معرفی اشخاص مطلع یا کارشناس مورد نظر طرفین جهت شرکت در جلسه‌ی میانجیگری وجود نداشته باشد، طرفین میتوانند تا قبل از اولین جلسه‌ی میانجیگری تعداد و مشخصات این قبیل اشخاص را تعیین و به میانجی و طرف مقابل اعلام نمایند.

۵- طرفین با توافق بر ارجاع اختلافات خود به این قواعد موافقت می‌کند که تا زمان وصول اطلاعیه‌ی موضوع ماده ۷(۳) بالا از سوی میانجی و یا ختم زود هنگام میانجیگری مطابق موارد مذکور در ماده ۸(۱)، در جلسات میانجیگری بصورت فعال شرکت نموده و با حسن نیت همکاری کنند.

۶- در طول جریان میانجیگری، طرفین موظفند که با حسن نیت رفتار و عمل کنند و درخواست‌ها و دستورات میانجی را انجام دهند.

۷- هر یک از طرفین می‌توانند جهت شرکت در جلسات میانجیگری نماینده ای تعیین و به مرکز معرفی نمایند. در اینصورت حدود اختیارات نماینده و اختیار وی در صلح و سازش (در صورتی که وجود داشته باشد) باید کتبا تعیین شود.

ماده ۸ - خاتمه میانجیگری

پس از شروع میانجیگری مطابق قواعد، مرکز با احراز یکی از شرایط زیر، خاتمه فرآیند میانجیگری را به طرفین اعلام خواهد کرد:

- الف) توافق طرفین بر ختم میانجیگری، به هر دلیل.
- ب) میانجی کتبا به طرفین و مرکز اعلام کند که اختلاف از طریق میانجیگری قابل حل و فصل نیست.
- پ) میانجی، کتبا خاتمه فرآیند میانجیگری را به طرفین و مرکز ابلاغ کند.
- ت) اعلام کتبی میانجی به مرکز مبنی بر اینکه، طرفین موافقتنامه ای مبنی بر حل و فصل اختلافات خود را امضا کرده اند.
- ث) یکی از طرفین کتبا انصراف خود را از ادامه‌ی میانجیگری اعلام کند.

ج) اعلام مرکز مبنی بر انقضای مهلت تعیین شده جهت حل اختلاف از طریق میانجی و عدم تمدید آن.

چ) عدم پرداخت هزینه‌های میانجیگری طرف مهلتی که مرکز برای پرداخت تعیین کرده است.

ماده ۹ - محرمانگی

۱- میانجیگری محرمانه است و تنها میانجی، طرفین، نمایندگان طرفین و نماینده‌ی مرکز حق حضور در جلسات میانجیگری را خواهند داشت، مگر اینکه طرفین بر خلاف آن تراضی کنند و یا به موجب قانون حاکم، طور دیگری مقرر شده باشد.

الف) میانجیگری و محتوای آن محرمانه است. در صورت لزوم صرف اعلام زمان وقوع میانجیگری اعم از گذشته، حال و آینده محرمانه محسوب نمی شود.

ب) حصول توافق مبنی بر حل و فصل اختلافات بین طرفین یا محتوا و شروط توافق حاصله، محرمانه است و اعلام و افشای آن مجاز نیست مگر اینکه افشاء کننده حق افشای آنرا داشته و نیز تا جایی که طبق قانون حاکم لازم باشد یا اعلام و افشای آن به منظور اجرا و انجام نتیجه‌ی حاصل از میانجیگری، ضروری باشد.

۲- هیچ کدام از طرفین حق ندارند اسناد و مدارک زیر را در محاکم قضایی، داوری و مراجع مشابه ارائه به آنها استناد کنند، مگر اینکه به موجب قانون حاکم مکلف به ارائه باشند یا برای

اجرای نتیجه میانجیگری لازم باشد یا طرفین برخلاف آن تراضی کرده باشند و نیز مگر اینکه طرفی که قصد ارائه و استناد به آنها را دارد، این مستندات را به طور مستقل بدست آورده باشد:

الف) درخواست میانجیگری یا پاسخ به آن، مدارک، اسناد و مکاتبات طرفین و یا نظرات و پیشنهادات و صورتجلسات که در جریان میانجیگری و یا درباره میانجیگری ارائه شده است.

ب) اظهارات و مدافعات طرفین یا شهود یا نظر کارشناس در جریان میانجیگری.

پ) هرگونه تمایل طرفین به قبول پیشنهاد حل و فصل اختلاف در جریان میانجیگری.

ماده ۱۰- مقررات عمومی

۱- میانجی یا شهود یا کارشناس نمی‌تواند در هیچ یک از مراجع قضایی، داوری و یا مراجع مشابهی که اختلاف موضوع میانجیگری یا سایر دعاوی مرتبط با اختلاف موضوع میانجیگری نزد آنها مطرح شده، شرکت و دخالت کند و یا به عنوان قاضی، مشاور، شاهد، داور، کارشناس و نماینده‌ی یکی از طرفین در رسیدگی‌های مرتبط به اختلاف موضوع میانجیگری حاضر شود یا اظهار نظر کند، مگر اینکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند یا به موجب قانون مکلف به حضور باشد.

۲- میانجی، مرکز و کارکنان آن و نمایندگان آنها هیچ مسئولیتی در خصوص اقدامات و یا تعهدات صورت گرفته در جریان میانجیگری نخواهند داشت.

۳- مسئولیت دبیرکل و کارکنان مرکز و میانجی، از حیث اجرای مقررات قواعد و هزینه‌های میانجیگری، همان است که به موجب قوانین ذیربط مقرر شده و مسئولیت دیگری متوجه ایشان نخواهد بود.

۴- هیچ یک از کارکنان مرکز شامل دبیرکل و معاونین او و میانجی را نمی‌توان مجبور به افشای اطلاعات یا موضوعات مربوط به میانجیگری نمود. همچنین نمی‌توان از هیچیک از افراد فوق به عنوان گواه یا کارشناس در رسیدگی قضایی یا داوری یا کارشناسی درباره اختلافات موضوع میانجیگری یا در دعاوی دیگری که مربوط به موضوع میانجیگری باشد، استناد یا استفاده کرد.

۵- در کلیه مواردی که طرفین به ارجاع اختلاف به میانجیگری توسط هر یک از اتاق‌های بازرگانی، صنایع معادن و کشاورزی هر یک از استان‌ها یا اتاق‌های مشترک تراضی کرده باشند، انجام میانجیگری بر عهده مرکز است و مطابق این قواعد انجام می‌شود. در این قبیل موارد، در صورت لزوم مرکز می‌تواند میانجیگری را به اتاق استان یا اتاق مشترک ذیربط واگذار کند تا تحت نظارت مرکز انجام دهند. در هر حال میانجیگری تابع این قواعد است.

ماده ۱۱- قاعده کلی

در کلیه مواردی که در قواعد یا در قانون صراحتاً حکمی برای آن پیش‌بینی نشده است، مرکز و میانجی موافق روح این قواعد و عرف و عادت تجاری عمل خواهند کرد.

این آیین‌نامه در اجرای ماده‌ی ۶ (الف) قانون اساسنامه‌ی تأسیس مرکز داوری اتاق ایران مصوب بهمن ۱۳۸۰، در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۴ توسط هیات‌مدیره‌ی مرکز داوری اتاق ایران تأیید شد و در تاریخ ۱۳۹۶/۷/۲ به تصویب هیات‌نمایندگان اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران رسید.